

บทที่ 4 / ระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษา

โครงการวิจัยเรื่อง “ระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการในทศวรรษหน้า” มีการกำหนดขอบเขตและวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

4.1.1 เทคนิค EFR (Ethnographic Futures Research)

EFR เป็นเทคนิคการวิจัยที่พยายามจะดึงเอาภาพอนาคตและค่านิยมต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มประชากรที่ศึกษา โดยการสัมภาษณ์จะมีลักษณะเฉพาะคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดและไม่ชี้นำ (Non - directive open ended) ทั้งนี้ ผู้วิจัยอาจมีหัวข้อหรือประเด็นที่เตรียมเอาไว้ แต่การสัมภาษณ์ต้องไม่มีลักษณะคำถามแบบชี้นำ ซึ่งหลักการสัมภาษณ์แบบ EFR นี้ ถือว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ควบคุมการสัมภาษณ์และมีอิสระในการให้ข้อมูลต่างๆ อย่างเต็มที่

ในอีกประเด็นหนึ่ง สิ่งที่ทำให้การสัมภาษณ์แบบ EFR โดดเด่นกว่าเทคนิคแบบอื่น คือ จะมีการแบ่งช่วงสัมภาษณ์ โดยอาจจะแบ่งตามหัวข้อการสัมภาษณ์หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น ทุก 10 นาที ผู้สัมภาษณ์จะทำการสรุปจากที่บันทึกไว้หรือจากเทปที่บันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ และขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ปรับปรุงหรือแก้ไขข้อมูลที่ได้อีกในตอนที่ได้อีก ซึ่งการดำเนินกิจกรรมแบบนี้จนจบการสัมภาษณ์จะช่วยให้ผู้วิจัยมั่นใจได้ว่า ข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือ คือ มีทั้งความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของข้อมูลเพิ่มขึ้น ซึ่งกระบวนการลักษณะนี้เรียกว่า เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative summarization technique)

โดยปกติ การสัมภาษณ์แบบ EFR นี้ จะประกอบไปด้วยอนาคตภาพที่เป็นทางเลือก (Alternative) ทั้ง 3 ภาพเรียงลำดับกันไป ได้แก่ อนาคตน่าจะเป็นไปได้มากที่สุด อนาคตน่าจะเป็นไปได้รองลงมา และอนาคตน่าจะเป็นไปได้น้อยที่สุด อนาคตภาพทั้ง 3 ด้านนี้จะประกอบไปด้วยแนวโน้มอนาคตที่ผู้ให้สัมภาษณ์คาดว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้จริง (Possible / Probable) มิใช่แนวโน้มในอุดมคติที่ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้บนพื้นฐานของความเป็นจริง

เมื่อสัมภาษณ์ครบทั้ง 3 ภาพตามขั้นตอนที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้สัมภาษณ์อาจสรุปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ฟังอีกครั้งหนึ่งหรืออาจนำผลสัมภาษณ์กลับไปเรียบเรียงใหม่ แล้วส่งผลการเขียนเรียบเรียงให้กับผู้ให้สัมภาษณ์พิจารณาและตรวจแก้ไขเป็นการส่วนตัวก็ได้ หลังจากนั้นจึงนำผลการให้สัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อหาฉันทามติ (Consensus) ระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์ แล้วนำแนวโน้มที่ได้มาเขียนเป็นอนาคตภาพในเชิงของผลการวิจัย

สรุปแล้วการศึกษาวิจัยแบบ EFR ในครั้งนี้มีขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

- 1) กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
- 2) สัมภาษณ์ โดยมีลักษณะเฉพาะ คือ
 - 2.1) เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดและไม่ชี้นำ (Non – directive and open - ended)
 - 2.2) เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - structure interview) กล่าวคือ มีการเตรียมหัวข้อหรือประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า
 - 2.3) ใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative summarization technique)
 - 2.4) สัมภาษณ์อนาคตภาพทั้ง 3 แบบกับผู้ให้สัมภาษณ์
- 3) วิเคราะห์ สังเคราะห์ และหาฉันทามติจากกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สรุปผลและเขียนอนาคตภาพ

4.1.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การสนทนากลุ่มในการศึกษาวิจัยนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในประเด็นคุณลักษณะด้านต่างๆ ของข้าราชการในทศวรรษหน้า โดยใช้ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง

4.1.3 การสำรวจความคิดเห็น (Opinion Survey)

การสำรวจความคิดเห็นในการศึกษานี้ใช้วิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative) เพื่อสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบตามคำตอบที่กำหนดไว้แล้ว โดยนำผลที่ได้จากเทคนิคการวิจัยอนาคต EFR และการสนทนากลุ่มนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์หลักคือ การนำข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปตรวจสอบในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นว่า มีแนวโน้มหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องไปกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือไม่ ผลการสำรวจความคิดเห็น เน้นการนำเสนอผลในเชิงปริมาณ อย่างไรก็ตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในส่วนสุดท้าย จะเป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตอื่นๆ

4.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการไทยในทศวรรษหน้า มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค EFR (Ethnographic Futures Research) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดและไม่ชี้นำ เกี่ยวกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการไทยในทศวรรษหน้า โดยพิจารณาตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีที่มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้แก่

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางจากภาครัฐ จำนวน 9 คน
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางจากภาคเอกชน จำนวน 8 คน
- 3) นักวิชาการ จำนวน 5 คน

แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามที่ใช้เป็นกรอบในการสัมภาษณ์อย่างกว้างๆ คือ

จากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีที่มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มากที่สุดในทศวรรษหน้าดังเอกสารที่ได้นำเสนอไป ท่านมีความคิดเห็นต่อแนวโน้มของระบบบริหารทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้าในมิติต่างๆ เหล่านี้ อย่างไร

- 1) โครงสร้างของประชากรในภาครัฐ
- 2) การจัดโครงสร้างองค์กร
- 3) ระบบราชการ
- 4) การบริหารค่าตอบแทน
- 5) การจำแนกตำแหน่งงาน
- 6) การบริหารเส้นทางอาชีพ
- 7) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ การจ้างงาน การจูงใจ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาองค์กร

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ 25 มิถุนายน 2551 ถึง 25 กรกฎาคม 2551

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

4.2.2 การเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาภาพอนาคตของระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการไทยในทศวรรษหน้า ในภาพอนาคต 3 ทรรศนะ คือ อนาคตด้านบวก อนาคตด้านลบ และอนาคตด้านที่เป็นไปได้มากที่สุด

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- 1) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารระดับกลางและสูงจากภาคเอกชน จำนวน 5 คน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารระดับกลางและสูงจากภาครัฐ จำนวน 5 คน

กำหนดการ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

4.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น (Opinion Survey)

เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มที่คาดว่าจะเป็นไปได้ในทศวรรษหน้า โดยใช้แบบสอบถาม (ดูในภาคผนวก)

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ ผู้อำนวยการกอง/สำนัก และข้าราชการทั่วไป ตั้งแต่ระดับ 3 จนถึงระดับ 11 จำนวนทั้งสิ้น 358,602 คน จำแนกตามหน่วยงานต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรในการศึกษาจำแนกตามระดับตำแหน่งและหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวน (คน)								
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11
สำนักงานรัฐมนตรี	229	404	1,338	1,911	1,272	1,015	171	77	11
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	13	29	106	78	104	68	8	15	1
กรมประชาสัมพันธ์	58	81	350	756	437	241	18	1	-
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	2	18	10	8	6	13	2	1	-
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	15	12	87	76	46	42	5	8	2
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	7	25	80	49	62	57	8	6	1
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	38	34	195	328	160	89	12	6	1
สำนักงบประมาณ	3	5	125	318	227	124	34	10	1
สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ	3	10	21	29	8	26	7	3	1
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	18	67	81	57	26	40	10	6	2
สำนักงาน ก.พ.	14	39	134	71	73	168	27	9	1
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	18	30	98	102	107	88	28	11	1
สำนักงาน ก.พ.ร.	40	54	51	39	16	59	12	1	-
กระทรวงการคลัง	1,648	1,230	12,379	9,393	3,529	1,738	238	28	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	3	2	3	2	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	9	22	52	40	31	24	5	13	1
กรมธนารักษ์	86	131	293	306	274	156	19	2	-
กรมบัญชีกลาง	95	87	597	656	362	145	22	2	-
กรมศุลกากร	92	181	1,957	1,722	305	123	24	2	-
กรมสรรพสามิต	65	72	1,295	887	827	175	21	2	-
กรมสรรพากร	1,291	666	8,040	5,712	1,676	1,027	115	3	-
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	-	36	22	15	12	8	6	1	-
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	8	21	34	13	8	19	10	1	-
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	2	14	86	40	31	59	15	2	-
กระทรวงการต่างประเทศ	70	109	580	366	183	159	68	87	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	3	2	2	1	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	42	55	351	205	56	100	53	75	1
กรมการกงสุล	5	8	35	18	12	5	1	1	-
กรมพิธีการทูต	5	4	19	7	6	3	1	1	-
กรมยุโรป	3	4	12	6	7	4	1	1	-
สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	-	2	60	57	29	13	1	1	-
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	-	6	21	9	9	5	2	1	-
กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	2	8	13	8	9	6	2	1	-
กรมสารนิเทศ	3	2	14	10	8	4	1	1	-
กรมองค์การระหว่างประเทศ	1	4	11	9	11	4	1	1	-
กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้	2	6	8	6	6	3	1	1	-
กรมอาเซียน	-	3	14	10	8	4	2	1	-
กรมเอเชียตะวันออก	2	4	12	10	11	4	1	1	-
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา	5	3	7	9	9	3	1	1	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)								
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	26	52	198	108	193	140	16	6	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	2	2	4	1	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	6	22	45	33	125	87	5	4	1
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวและนันทนาการ	7	6	44	27	38	37	6	1	-
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	6	14	24	30	26	15	4	1	-
สถาบันการพลศึกษา	7	10	83	16	-	-	-	-	-
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	104	99	952	893	889	531	47	11	1
สำนักงานรัฐมนตรี	1	-	3	2	2	1	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	35	39	259	312	423	187	28	8	1
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	29	32	595	511	335	230	8	1	-
สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	27	12	36	15	43	40	4	1	-
สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ	12	16	59	53	86	73	6	1	-
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	963	1,684	7,644	14,598	7,438	3,244	230	31	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	1	2	1	2	3	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	63	99	286	482	263	151	5	16	1
กรมชลประทาน	79	163	1,535	3,226	1,151	411	64	2	-
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	10	93	159	598	200	112	11	1	-
กรมประมง	95	202	854	380	736	292	23	2	-
กรมปศุสัตว์	64	266	856	1,577	1,133	475	30	2	-
กรมพัฒนาที่ดิน	32	111	421	423	229	228	19	1	-
กรมวิชาการเกษตร	39	123	596	542	313	454	22	1	-
กรมส่งเสริมการเกษตร	335	306	1,312	5,401	1,523	356	13	1	-
กรมส่งเสริมสหกรณ์	141	142	670	646	1,300	288	15	1	-
สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	55	100	476	845	330	181	10	1	-
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ	13	10	37	27	17	26	4	1	-
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	7	36	210	131	73	166	8	1	-
กรมข้าว	30	32	230	319	168	101	5	1	-
กระทรวงคมนาคม	569	647	5,187	5,208	1,595	854	142	21	1
สำนักงานรัฐมนตรี	2	2	4	7	3	3	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	27	32	53	62	50	25	5	10	1
กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี	52	71	297	392	177	44	8	1	-
กรมการขนส่งทางบก	74	79	2,520	780	238	194	12	1	-
กรมการขนส่งทางอากาศ	26	60	119	126	74	52	6	1	-
กรมทางหลวง	367	358	1,929	2,783	824	373	86	4	-
กรมทางหลวงชนบท	16	27	241	1,015	193	133	21	2	-
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	5	18	24	43	36	30	3	2	-
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	299	371	3,611	3,274	2,028	978	84	17	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	1	3	4	0	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	60	77	209	259	88	149	4	8	1
กรมควบคุมมลพิษ	6	44	59	122	41	16	4	1	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)								
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11
กรมทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง	22	32	164	73	35	35	7	1	-
กรมทรัพยากรธรณี	17	27	78	108	72	78	5	1	-
กรมทรัพยากรน้ำ	46	34	155	689	212	140	19	1	-
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	14	34	105	244	75	35	4	1	-
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	1	8	34	41	37	31	4	1	-
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	106	56	1,873	1,067	850	288	27	1	-
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5	16	28	69	38	69	4	1	-
กรมป่าไม้	22	43	905	599	576	137	5	1	-
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	86	126	528	611	373	173	22	7	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	1	3	1	1	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	38	27	60	27	25	26	9	5	1
กรมอุทยานวิทยุ	28	54	214	382	138	31	7	1	-
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	20	45	253	199	209	115	6	1	-
กระทรวงพลังงาน	27	57	205	396	242	179	40	10	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	1	2	2	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	6	11	50	153	102	34	12	6	1
กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	2	10	27	55	30	39	4	1	-
กรมธุรกิจพลังงาน	18	6	14	62	41	40	8	1	-
กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	1	16	95	117	43	54	12	1	-
สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	-	14	19	8	24	10	4	1	-
กระทรวงพาณิชย์	131	246	829	715	879	928	100	16	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	1	1	5	3	3	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	32	19	226	74	177	163	12	9	1
กรมการค้าต่างประเทศ	12	49	149	115	135	96	10	1	-
กรมการค้าภายใน	25	36	166	177	164	166	11	1	-
กรมการประกันภัย	23	18	39	94	131	141	9	1	-
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	5	21	53	26	39	61	12	1	-
กรมทรัพย์สินทางปัญญา	3	38	27	25	42	44	9	1	-
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	29	58	109	125	91	125	9	1	-
กรมส่งเสริมการส่งออก	2	6	59	74	97	129	27	1	-
กระทรวงมหาดไทย	1,744	2,815	14,365	12,067	6,831	2,806	467	104	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	3	4	5	3	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	36	53	432	800	586	340	207	94	1
กรมการปกครอง	719	682	5,940	2,943	2,466	1,113	164	1	-
กรมการพัฒนาชุมชน	190	224	1,283	3,557	1,139	276	14	1	-
กรมที่ดิน	502	1,316	4,096	3,083	1,309	335	21	2	-
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	70	145	396	685	407	214	18	1	-
กรมโยธาธิการและผังเมือง	43	68	427	606	374	319	33	4	-
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	184	327	1,788	389	545	206	9	1	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)								
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11
กระทรวงยุติธรรม	2,226	1,649	5,962	3,303	1,881	965	114	19	1
สำนักงานรัฐมนตรี	2	-	2	1	2	2	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	33	54	42	46	29	22	7	10	1
กรมคุมประพฤติ	119	335	231	258	172	140	8	1	-
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	10	13	15	17	16	12	3	1	-
กรมบังคับคดี	75	135	410	153	171	146	8	1	-
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	173	189	399	248	201	110	5	1	-
กรมราชทัณฑ์	1,670	718	4,605	2,262	907	251	37	1	-
กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	73	73	133	168	159	13	1	-
สำนักงานกิจการยุติธรรม	10	23	14	8	9	11	7	1	-
สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	23	67	25	15	10	13	4	-	-
สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	106	42	146	162	196	99	22	2	-
กระทรวงแรงงาน	278	349	1,442	2,235	1,233	681	46	15	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	1	3	2	4	4	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	41	43	106	161	145	127	7	10	1
กรมการจัดหางาน	33	48	261	476	211	120	8	1	-
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	86	89	273	511	200	133	9	1	-
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	26	74	248	420	384	163	12	1	-
สำนักงานประกันสังคม	92	94	551	665	289	134	9	2	-
กระทรวงวัฒนธรรม	102	153	692	1,364	921	230	34	11	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	1	-	3	1	-	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	14	28	165	932	654	89	3	5	1
กรมการศาสนา	4	11	15	25	11	8	2	1	-
กรมศิลปากร	75	107	443	309	218	122	25	3	-
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	7	2	56	84	29	7	2	1	-
สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	2	4	13	11	8	4	1	1	-
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	47	68	175	180	91	135	18	6	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	3	6	1	1	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	4	6	48	37	32	30	7	4	1
กรมวิทยาศาสตร์บริการ	15	33	75	86	44	76	6	1	-
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	28	29	49	51	14	28	4	1	-
กระทรวงศึกษาธิการ	64	118	1,018	1,105	739	842	84	31	5
สำนักงานรัฐมนตรี	5	-	7	5	2	7	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	39	63	516	541	355	477	36	17	1
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	1	7	31	47	30	44	5	3	1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4	8	275	307	213	249	23	3	1
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	5	28	91	95	73	31	11	5	1
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	10	12	98	110	66	34	8	3	1
กระทรวงสาธารณสุข	2,407	13,276	37,305	52,160	52,579	7,857	1,259	127	3
สำนักงานรัฐมนตรี	1	-	5	5	5	4	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	2,096	12,110	33,510	47,106	47,306	6,053	756	48	3
กรมการแพทย์	146	429	1,613	1,833	2,244	579	209	37	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)								
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11
กรมควบคุมโรค	20	154	541	1,059	734	356	81	13	-
กรมพัฒนาการแพทย์และแผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	3	15	25	23	53	16	2	1	-
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	50	50	197	287	167	169	36	6	-
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	7	19	239	387	252	61	10	1	-
กรมสุขภาพจิต	48	265	617	912	1,086	226	81	11	-
กรมอนามัย	18	164	374	483	609	261	73	7	-
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	18	70	184	65	123	132	11	3	-
กระทรวงอุตสาหกรรม	55	162	831	943	835	602	99	17	1
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	8	10	2	4	1	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	16	49	292	295	187	152	29	9	1
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	11	13	106	130	136	147	20	1	-
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	10	13	103	177	166	75	14	1	-
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่	11	29	132	139	79	55	8	1	-
สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	-	4	33	22	25	12	2	1	-
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	4	25	69	87	164	48	10	2	-
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	-	13	28	31	17	31	7	1	-
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	3	16	60	52	59	78	8	1	-
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง	852	1,015	1,858	1,112	713	430	60	51	7
สำนักงานเลขาธิการ	45	52	98	56	66	79	11	22	2
สำนักพระราชวัง	513	627	617	276	102	36	33	17	4
สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ	110	43	241	270	184	135	1	-	-
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1	9	12	37	15	29	5	1	-
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	-	9	58	31	23	70	2	6	1
ราชบัณฑิตยสถาน	5	5	19	12	10	5	1	2	-
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	5	54	26	22	15	34	2	1	-
สำนักงานอัยการสูงสุด	40	202	781	399	282	30	1	1	-
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	133	14	6	9	16	12	4	1	-
รวม	11,927	24,630	97,099	111,942	84,444	24,487	3,339	692	42

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในการสำรวจครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,000 คน และใช้วิธีการสุ่ม 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) สุ่มตัวอย่างแบบเชิงชั้นภูมิหลายชั้น (Stratified Multi - Stage Sampling) โดยจำแนกประชากรเป็นกระทรวง กรมต่างๆ และจำแนกตามระดับตำแหน่ง จากนั้นจึงหาสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่มเมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมด

2) การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจัดสรรโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับ 8 – 11 จำนวนร้อยละ 60 และระดับ 3 - 7 จำนวนร้อยละ 40 ทั้งนี้ การกำหนดสัดส่วนดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้าเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของข้าราชการทุกระดับ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือระหว่างสภาพความเป็นจริงกับความเป็นไปได้ของระบบราชการในอนาคต คณะวิจัยจึงกำหนดสัดส่วนการสุ่มตัวอย่างโดยให้สัดส่วนข้าราชการในกลุ่มระดับ 8 - 11 ในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการกลุ่มระดับ 3 - 7 เนื่องจากข้าราชการที่มีตำแหน่งระดับสูง ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่อยู่ในระดับผู้บริหารหน่วยงาน มีประสบการณ์ และมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติราชการสูง จึงสามารถให้ข้อคิดเห็นที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในอนาคตได้อย่างแท้จริง

3) การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจัดสรรโควตา (Quota Sampling) กลุ่มตัวอย่างในระดับ 8 – 11 กำหนดให้เป็นผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการจำนวนร้อยละ 10 และเป็นผู้บริหารทั่วไปจำนวนร้อยละ 90 ด้วยเหตุที่งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลในอนาคต จึงควรเปิดโอกาสให้แก่ผู้บริหารที่ดูแลด้านทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เนื่องจากถือว่าเป็นกลุ่มสำคัญในการผลักดันรูปแบบการบริหารที่จะสามารถรองรับคุณลักษณะของข้าราชการในอนาคต คณะวิจัยจึงกำหนดสัดส่วนการสุ่มตัวอย่าง โดยเปิดพื้นที่ส่วนหนึ่งแก่ผู้บริหารทรัพยากรบุคคลในการแสดงความคิดเห็นตามแนวคิดและประสบการณ์ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนราชการ ซึ่งความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่หลากหลายดังกล่าว จะทำให้ผลงานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สำหรับการออกแบบสอบถามผู้วิจัยจะแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างออกตามภาพอนาคตทั้งสามด้านประกอบด้วย ภาพอนาคตในด้านบวก ภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด และภาพอนาคตในด้านลบ โดยผู้วิจัยคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามระดับตำแหน่งและหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวน (คน)											ผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (ร้อยละ 10)	ผู้บริหารทั่วไป (ร้อยละ 90)
	ข้าราชการระดับ 3 - 7 ร้อยละ 40 (จำนวน 800 คน)						ข้าราชการระดับ 8 - 11 ร้อยละ 60 (จำนวน 1200 คน)						
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	รวม	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11	รวม		
สำนักนายกรัฐมนตรี	-	2	4	6	4	16	18	2	2	2	24	2	22
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	4	-	4
กรมประชาสัมพันธ์	-	-	2	2	2	6	6	-	-	2	6	1	5
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)											ผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (ร้อยละ 10)	ผู้บริหารทั่วไป (ร้อยละ 90)
	ข้าราชการระดับ 3 - 7 ร้อยละ 40 (จำนวน 800 คน)						ข้าราชการระดับ 8 - 11 ร้อยละ 60 (จำนวน 1200 คน)						
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	รวม	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11	รวม		
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	-	-	2	2	-	4	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงาน ก.พ.	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงาน ก.พ.ร.	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กระทรวงการคลัง	4	4	30	22	8	68	88	12	2	-	102	10	92
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2
กรมธนารักษ์	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	-	4
กรมบัญชีกลาง	-	-	2	2	2	6	6	2	-	-	8	1	7
กรมศุลกากร	-	2	4	4	-	10	12	2	-	-	14	1	13
กรมสรรพสามิต	-	-	4	2	2	10	10	2	-	-	12	1	11
กรมสรรพากร	4	2	20	14	4	44	56	6	-	-	62	6	56
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระทรวงการต่างประเทศ	-	-	2	-	-	2	2	2	2	-	6	1	5
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	2	2	2	-	6	1	5
กรมการกงสุล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมพิธีการทูต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมยุโรป	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมสารนิเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมองค์การระหว่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมอาเซียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมเอเชียตะวันออก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)											ผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (ร้อยละ 10)	ผู้บริหารทั่วไป (ร้อยละ 90)
	ข้าราชการระดับ 3 - 7 ร้อยละ 40 (จำนวน 800 คน)						ข้าราชการระดับ 8 - 11 ร้อยละ 60 (จำนวน 1200 คน)						
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	รวม	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11	รวม		
สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สถาบันการพลศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	-	-	2	2	2	6	10	-	-	-	10	1	9
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	2	-	4	-	-	-	4	-	4
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	-	-	2	2	-	-	6	-	-	-	6	1	5
สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	2	6	20	36	18	82	110	8	2	-	120	12	108
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	2	-	2	4	-	2	-	6	1	5
กรมชลประทาน	-	-	4	8	2	14	20	2	-	-	22	2	20
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	-	-	-	2	-	2	4	-	-	-	4	-	4
กรมประมง	-	2	2	-	2	6	8	2	-	-	10	1	9
กรมปศุสัตว์	-	2	2	4	2	10	14	2	-	-	16	2	14
กรมพัฒนาที่ดิน	-	-	2	2	-	4	4	-	-	-	4	-	4
กรมวิชาการเกษตร	-	-	2	2	2	6	6	-	-	-	6	1	5
กรมส่งเสริมการเกษตร	-	2	4	12	4	22	30	2	-	-	32	3	29
กรมส่งเสริมสหกรณ์	-	-	2	2	4	8	10	-	-	-	10	1	9
สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	-	-	-	2	2	4	6	-	-	-	6	1	5
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมข้าว	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กระทรวงคมนาคม	2	2	12	12	4	32	40	6	2	-	48	5	43
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2
กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี	-	-	2	2	-	4	2	-	-	-	2	-	2
กรมการขนส่งทางบก	-	-	6	2	2	10	12	-	-	-	12	1	11
กรมการขนส่งทางอากาศ	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมทางหลวง	-	2	4	6	2	14	18	4	-	-	22	2	20

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)											ผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (ร้อยละ 10)	ผู้บริหารทั่วไป (ร้อยละ 90)
	ข้าราชการระดับ 3 - 7 ร้อยละ 40 (จำนวน 800 คน)						ข้าราชการระดับ 8 - 11 ร้อยละ 60 (จำนวน 1200 คน)						
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	รวม	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11	รวม		
กรมทางหลวงชนบท	-	-	-	2	-	2	4	2	-	-	6	1	5
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	10	8	6	24	32	2	-	-	34	3	31
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	2	2	-	4	2	-	-	-	2	-	2
กรมควบคุมมลพิษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	10	8	6	24	32	2	-	-	34	3	31
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	2	2	-	4	2	-	-	-	2	-	2
กรมควบคุมมลพิษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมทรัพยากรธรณี	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมทรัพยากรน้ำ	-	-	-	2	2	4	4	-	-	-	4	-	4
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	-	-	4	2	2	8	14	2	-	-	16	2	14
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมป่าไม้	-	-	4	2	2	8	8	-	-	-	8	1	7
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	-	-	2	2	2	6	6	-	-	-	6	1	5
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมอุดมศึกษา	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	-	-	2	-	2	4	2	-	-	-	2	-	2
กระทรวงพลังงาน	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมธุรกิจพลังงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)											ผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (ร้อยละ 10)	ผู้บริหารทั่วไป (ร้อยละ 90)
	ข้าราชการระดับ 3 - 7 ร้อยละ 40 (จำนวน 800 คน)						ข้าราชการระดับ 8 - 11 ร้อยละ 60 (จำนวน 1200 คน)						
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	รวม	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11	รวม		
กระทรวงพาณิชย์	-	-	2	2	4	8	12	2	-	-	14	1	13
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	2	-	2	4	2	-	-	-	2	-	2
กรมการค้าต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมการค้าภายใน	-	-	-	2	2	4	2	-	-	-	2	-	2
กรมการประกันภัย	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมทรัพย์สินทางปัญญา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมส่งเสริมการค้าส่งออก	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	4	-	4
กระทรวงมหาดไทย	4	8	36	30	16	94	114	18	4	-	136	14	122
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	2	2	2	6	2	8	2	-	12	1	11
กรมการปกครอง	2	2	14	8	6	32	44	6	-	-	50	5	45
กรมการพัฒนาชุมชน	-	-	2	8	2	12	22	-	-	-	22	2	20
กรมที่ดิน	2	4	10	8	4	28	34	2	-	-	36	4	32
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	-	-	2	2	-	4	4	-	-	-	-	-	-
กรมโยธาธิการและผังเมือง	-	-	2	2	-	4	-	2	2	-	4	-	4
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	-	-	4	-	2	6	12	-	-	-	12	1	11
กระทรวงยุติธรรม	6	4	14	8	4	36	48	6	2	-	56	6	50
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2
กรมคุมประพฤติ	-	2	-	2	-	4	4	-	-	-	4	-	4
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมบังคับคดี	-	-	2	-	-	2	4	-	-	-	4	-	4
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	2	-	2	-	2	6	4	-	-	-	4	-	4
กรมราชทัณฑ์	4	2	10	6	2	24	32	4	-	-	36	4	32
กรมสอบสวนคดีพิเศษ	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	4	-	4
สำนักงานกิจการยุติธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กระทรวงแรงงาน	2	-	4	6	4	16	20	2	-	-	22	2	20
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมการจัดหางาน	-	-	-	2	-	2	4	-	-	-	4	-	4
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	2	-	2	2	-	6	4	-	-	-	4	-	4

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)											ผู้บริหารที่ดูแลด้านบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ (ร้อยละ 10)	ผู้บริหารทั่วไป (ร้อยละ 90)
	ข้าราชการระดับ 3 - 7 ร้อยละ 40 (จำนวน 800 คน)						ข้าราชการระดับ 8 - 11 ร้อยละ 60 (จำนวน 1200 คน)						
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	รวม	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11	รวม		
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	-	-	-	-	2	2	4	2	-	-	6	1	5
สำนักงานประกันสังคม	-	-	2	2	2	6	6	-	-	-	6	1	5
กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	2	4	2	8	10	2	2	-	14	1	13
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	2	2	4	6	-	2	-	8	1	7
กรมการศาสนา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมศิลปากร	-	-	2	2	-	4	4	2	-	-	6	1	5
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมวิทยาศาสตร์บริการ	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระทรวงศึกษาธิการ	-	-	2	4	2	8	12	2	2	-	16	2	14
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	2	2	2	6	6	2	2	-	10	1	9
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	-	-	-	2	-	2	4	-	-	-	4	-	4
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระทรวงสาธารณสุข	6	32	88	124	124	374	474	72	8	-	554	55	499
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	4	28	78	110	110	330	440	58	4	-	502	50	452
กรมการแพทย์	2	2	4	4	6	22	16	10	2	-	28	3	25
กรมควบคุมโรค	-	-	2	2	2	6	8	2	2	-	12	1	11
กรมพัฒนาการแพทย์และแผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	2	-	2
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	-	-	-	2	2	4	2	-	-	-	2	-	2
กรมสุขภาพจิต	-	2	2	2	2	8	4	2	-	-	6	1	5
กรมอนามัย	-	-	2	2	2	6	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หน่วยงาน	จำนวน (คน)											ผู้บริหารที่ ดูแลด้าน บริหาร ทรัพยากร บุคคลของ ส่วน ราชการ (ร้อยละ 10)	ผู้บริหาร ทั่วไป (ร้อยละ 90)
	ข้าราชการระดับ 3 - 7 ร้อยละ 40 (จำนวน 800 คน)						ข้าราชการระดับ 8 - 11 ร้อยละ 60 (จำนวน 1200 คน)						
	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	รวม	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11	รวม		
สำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยา	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กระทรวงอุตสาหกรรม	-	-	2	2	2	6	10	2	-	-	12	1	11
สำนักงานรัฐมนตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานปลัดกระทรวง	-	-	2	2	-	4	2	2	-	-	4	-	4
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ เหมืองแร่	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและ น้ำตาลทราย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือ ทบวง	2	2	4	2	2	12	16	2	2	-	20	2	18
สำนักราชเลขาธิการ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักพระราชวัง	2	2	2	-	-	6	2	2	2	-	6	1	5
สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	-	4
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อ ประสานงานโครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานคณะกรรมการวิจัย แห่งชาติ	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
ราชบัณฑิตยสถาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานอัยการสูงสุด	-	-	2	2	2	6	6	-	-	-	6	1	5
สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	28	60	236	272	204	800	1028	140	30	2	1200	120	1080

ข้อคำถามในแบบสอบถาม

ข้อคำถามในแบบสอบถามจะแบ่งเป็นประเด็นคำถามต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการไทยในทศวรรษหน้า

คำถาม	จำนวน (ข้อ)	ข้อคำถาม
โครงสร้างข้าราชการ	7 ข้อ	1, 5, 6, 11, 14, 33, 55
ระบบการทำงาน	12 ข้อ	2, 3, 4, 7, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 10, 46, 39
การจำแนกตำแหน่ง	3 ข้อ	16, 32, 56.2
การบริหารค่าตอบแทน	5 ข้อ	12, 43, 44, 45, 56.3
ความก้าวหน้าในสายอาชีพ	8 ข้อ	15, 18, 19, 31, 34, 35, 40, 41
การจ้างงาน	9 ข้อ	13, 17, 20, 21, 22, 13, 42, 56.1, 56.4
การพัฒนาทรัพยากรบุคคล	10 ข้อ	23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 36, 37, 56.6
การบริหารผลการปฏิบัติงาน	5 ข้อ	47, 48, 49, 50, 56.5
การเจ้าหน้าที่สัมพันธ์	4 ข้อ	51, 52, 53, 54
กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3 ข้อ	9, 27, 38
รวมทั้งสิ้น	66 ข้อ	

การทดสอบเครื่องมือ

1) การหาความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิในสำนักงาน ก.พ. เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่ หลังจากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข

2) การทดลองใช้เครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มข้าราชการในสำนักงาน ก.พ. จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบสอบถามก่อนการนำไปใช้จริง

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง 15 พฤศจิกายน 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ความคิดเห็นด้วยสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2) การหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการในทศวรรษหน้าระหว่างปัจจุบันกับอนาคต

3) การทดสอบคู่ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Paired - samples t - test เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการในทศวรรษหน้าระหว่างปัจจุบันกับอนาคต

4) การหาค่า F ใช้สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการในทศวรรษหน้าจำแนกตามภาพอนาคต (Scenario)

การแปลผล

ในการแปลผลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่รองรับคุณลักษณะของข้าราชการไทยในทศวรรษหน้าในที่นี่ได้แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยจากข้อมูลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งหาความกว้างของอันตรภาคชั้นได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าเฉลี่ยสูงสุด} - \text{ค่าเฉลี่ยต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้นที่แบ่ง}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแบ่งระดับความคิดเห็นได้ ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33	เห็นด้วยในระดับน้อย
ช่วงค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ช่วงค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00	เห็นด้วยในระดับมาก

